

Tisková zpráva

Rozsudek Nejvyššího soudu nemění základní právo dítěte na přítomnost rodiče

Praha, 30. září 2025 Český helsinský výbor (ČHV) a Hnutí za aktivní mateřství (HAM) upozorňují, že nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 25 Cdo 2087/2024 nelze vykládat tak, že by umožňovalo nemocnicím omezovat právo dítěte na přítomnost rodiče nebo jiné pečující osoby. Rozhodnutí se týká výhradně posouzení nároku rodiče, nikoliv samostatného práva dítěte, které je chráněno mezinárodními závazky i Zákonem o zdravotních službách.

Rozsudek Nejvyššího soudu vycházel z konkrétních skutkových okolností případu, kdy matce nebylo umožněno přespávat u svého novorozeného syna hospitalizovaného na jednotce intenzivní a resuscitační péče. Soud se v tomto řízení zabýval právem rodiče na pobyt, nikoliv samostatně právem dítěte na nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce.

Český helsinský výbor a Hnutí za aktivní mateřství zdůrazňují, že **právo dítěte na přítomnost rodiče nesmí být zaměňováno s ubytováním doprovodu nebo komfortní službou pro dospělé**. Jde o základní právo dítěte, zakotvené v Úmluvě o právech dítěte, které má zásadní význam pro jeho bezpečí, psychickou pohodu i kvalitu péče.

Právní rozbor JUDr. Barbory Steinlauf potvrzuje, že rozsudek Nejvyššího soudu nezpochybňuje význam Metodického pokynu k přítomnosti zákonných zástupců u dětí. Rozhodnutí řeší pouze otázku rodičovského nároku, nikoliv obecnější lidskoprávní povinnost zajistit dítěti blízkost a kontinuitu péče. Není proto možné tento rozsudek využívat jako argument proti rodičům, kteří usilují o naplnění práv svých dětí.

ČHV a HAM připomíná, že **omezené prostory nebo nedostatek vybavení nesmějí být dlouhodobou omluvou pro zákaz nepřetržité přítomnosti doprovodu u dětí**.

V tomto směru je důležitou iniciativou projekt **#bytspolujelecive**, který pomáhá nemocnicím zavádět praktická opatření podporující nepřetržitou přítomnost rodiče v souladu s metodickým pokynem Ministerstva zdravotnictví.

Financováno
Evropskou unií

ČESKÝ
HELSINSKÝ
VÝBOR

RESPEKT
K PŘIROZENÝM PRÁVŮM
ČLOVĚKA

Analýza byla zpracována v rámci projektu Být spolu je léčivé. Financováno Evropskou unií.

“Je smutné, že snahy některých nemocnic směřující k tomu, jak co nejvíce rodiče zapojit do péče a podpořit je v nepřetržité přítomnosti jsou zatím spíše výjimkou než běžným standardem. Přitom dobrý psychický stav dítěte je důležitým prvkem v jeho procesu uzdravení. Léčit je úkolem a posláním zdravotníků. Dát pocit bezpečí a podporu, je posláním a úkolem rodičů. To není v kolizi. Cílem naší práce je, aby rodiče a zdravotníci byli rovnocennými partnery v procesu léčby malého pacienta. Věřím že se k tomuto cíli brzy dostaneme. “

Ágnes Bučinská Němečková, spoluautorka kampaně Být spolu je normální a Být spolu je léčivé

“V rámci projektu Být spolu je léčivé sledujeme a navštěvujeme dětská oddělení nemocnic a z mnoha z nich si odnáším dojem, že přítomnost rodičů u dětí podporují. Jsem přesvědčena, že důležitější roli než prostorové možnosti hraje dobrá vůle a odhodlání zdravotníků podpořit potřeby a práva dětí”,

doplňuje Petra Sovová, předsedkyně Hnutí za aktivní mateřství a spoluautorka kampaní Být spolu je normální a Být spolu je léčivé.

V příloze Tiskové zprávy naleznete stanovisko Českého helsinského výboru a Hnutí za aktivní mateřství.

Kontakt pro média

Český helsinský výbor

E-mail: agnes@bytspolujenormalni.cz

Tel.: +420 770 127 828

Web: www.bytspolujenormalni.cz, www.helcom.cz

Hnutí za aktivní mateřství

E-mail: petra@bytspolujenormalni.cz

Tel.: +420 776 465 486

Web: www.bytspolujenormalni.cz, www.iham.cz

**Financováno
Evropskou unií**

**ČESKÝ
HELSINSKÝ
VÝBOR**

**RESPEKT
K PŘÍROZENÝM PRÁVŮM
ČLOVĚKA**

Analýza byla zpracována v rámci projektu Být spolu je léčivé. Financováno Evropskou unií.

Stanovisko Českého helsinského výboru a Hnutí za aktivní mateřství k rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 25 Cdo 2087/2024

V Praze dne 30.9.2025

Rozsudek Nejvyššího soudu vychází z konkrétního případu a skutkových okolností. Právní závěry je proto nutné interpretovat výhradně v tomto kontextu.

Žalobu podali matka a její nezletilý syn, který byl ve věku 36 dní po porodu hospitalizován na jednotce intenzivní a resuscitační péče. Matce nebylo umožněno přespávat přímo u lůžka dítěte. Nejvyšší soud se v řízení zabýval především právem matky na pobyt u dítěte, nikoliv však samostatně právem dítěte na nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce, jak vyplývá z Úmluvy o právech dítěte a dalších lidskoprávních závazků a jak je uvedeno v Metodických pokynech k přítomnosti zákonných zástupců a osob blízkých u dětí při poskytování zdravotních služeb vydaného Ministerstvem zdravotnictví.

Je třeba připomenout, že přítomnost rodiče či jiné blízké osoby u hospitalizovaného dítěte není „ubytováním doprovodu“ ani „komfortní službou“, ale **základním právem dítěte**. Odkazování na nedostatečné prostory či historicky nastavené předpisy **nesmí být dlouhodobou omluvou** pro to, že toto právo není v praxi naplňováno.

V této souvislosti považujeme za klíčové zdůraznit význam *Metodického pokynu k přítomnosti zákonných zástupců a osob blízkých u dětí při poskytování zdravotních služeb* vydaného Ministerstvem zdravotnictví, který ukazuje konkrétní opatření, jež mohou zdravotnická zařízení přijmout, aby práva dítěte byla skutečně respektována.

Dle právního rozboru, které si Český helsinský výbor nechal vypracovat advokátkou JUDr. Barborou Steinlauf specializující se na zdravotnické právo rozsudek NS nikterak nezpochybňuje význam Metodického pokynu k přítomnosti zákonných zástupců a osob blízkých u dětí při poskytování zdravotních služeb vydaný Ministerstvem zdravotnictví. Nicméně řeší pouze právo rodiče a neřeší právo dítěte. Ve svém rozboru advokátka uvádí:

“Nejvyšší soud se v odůvodnění rozsudku nikterak nezabýval otázkou, zda dotčená regulace zakotvená v § 47 odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách a omezení povinnosti poskytovatele umožnit pobyt u nezletilého pacienta je v souladu s obecnějšími lidskoprávními závazky, které vyplývají např. z Úmluvy o právech dítěte a dalších lidskoprávních dokumentů. Je smutnou realitou, že nemocnice mohou nadále odkazovat na nedostatečné vybavení pro zajištění pobytu rodiče u dítěte, příp. na nedostatek prostoru a tyto skutečnosti jsou nadále soudem vnímány jako relevantní důvody pro omezení základních práv dětského pacienta.”

Financováno
Evropskou unií

ČESKÝ
HELSINSKÝ
VÝBOR

RESPEKT
K PŘIROZENÝM PRÁVŮM
ČLOVĚKA

Analýza byla zpracována v rámci projektu Být spolu je léčivé. Financováno Evropskou unií.

Český helsinský výbor vnímá jako důležitou prevenci podobných sporů projekt **#bytspolujelecive**, jehož cílem je v pilotní fázi pomoci vybraným nemocnicím efektivně zavést opatření umožňující **nepřetržitou přítomnost rodiče** v souladu s metodickým pokynem Ministerstva zdravotnictví. Tento projekt podporuje realizaci práva dítěte na blízkost a kontinuitu péče, která je pro malé pacienty zásadním ochranným faktorem.

Věříme, že je nezbytné posouvat diskusi od toho, „proč to nejde“, k hledání cest, **jak toto právo dítěte skutečně zajistit**.

Financováno
Evropskou unií

ČESKÝ
HELSINSKÝ
VÝBOR

RESPEKT
K PŘIROZENÝM PRÁVŮM
ČLOVĚKA

Analýza byla zpracována v rámci projektu Být spolu je léčivé. Financováno Evropskou unií.